

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: N., zast. JUDr. Václavem Bergerem, advokátem, AK se sídlem Praha 1, Na Příkopě 15, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, za účasti M. L. S., o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2003, č. j. 332-6003-362-29.4.2003-Ně, o kasační stížnosti žalobce – stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2003, č. j. 11 Cad 1/2003 – 61,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2003, č. j. 11 Cad 1/2003 – 61 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Platebním výměrem č. 206/723/03 Pražská správa sociálního zabezpečení uložila žalobci povinnost uhradit dlužné pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za období 1. 2. 2001 do 28. 2. 2003 ve výši 23 457 Kč a penále 686 Kč, celkem 24 143 Kč. V platebním výměru určila lhůtu k provedení úhrady i uvedla účet, na který je třeba úhradu provést. Platební výměr odůvodnila tím, že k úhradě předepisuje dlužné pojistné na základě skutečností zjištěných z kontroly v organizaci provedené dne 18. 3. 2003. Odůvodnění tohoto platebního výměru je uvedeno v protokolu o kontrole č. 723/03, který je přílohou tohoto rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o kterém rozhodla žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení dne 7. 5. 2003 pod č. j. 332-6003-362-29.4.2003-Ně tak, že odvolání zamítla a napadený platební výměr potvrdila. Žalovaná poukázala na Smlouvu o sociálním zabezpečení uzavřenou mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo dne 27. 7. 2001, vyhlášenou ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 94/2002. Poukázala na článek 6 této Smlouvy a dovodila,

že na osoby, které mají sjednán pracovněprávních vztah podle cizích právních předpisů a na něž se vztahuje výše uvedená mezinárodní smlouva o sociálním zabezpečení, se také z důvodu výkonu pracovní činnosti v České republice vztahují české právní předpisy a jsou tedy účastny nemocenského pojištění v České republice. Při provádění dvoustranných mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení je třeba vycházet ze základního principu těchto smluv, tj. z principu jediného pojištění, a to v místě, kde osoby kryté mezinárodními smlouvami vykonávají pracovní činnost. Uvedený princip je tedy určující pro posuzování účasti uvedených osob na pojištění podle českých právních předpisů. Volba práva, podle něhož je pracovní činnost vykonávána, závisí na vůli účastníků pracovněprávního vztahu, avšak od této smluvní volnosti nelze v žádném případě odvozovat závazné právní účinky v oblasti sociálního pojištění. Dvoustranné mezinárodní smlouvy o sociálním zabezpečení úpravu týkající se charakteru pracovněprávního vztahu, na jehož základě tyto osoby vykonávají pracovní činnost, neobsahují, neboť tato problematika nenáleží do předmětu úpravy těchto smluv. S ohledem na tuto uzavřenou smlouvu nelze pracovněprávní vztah z pracovní smlouvy, i když se řídí německým právem, vztahovat k ust. § 5 písm. b) zák. č. 54/1956 Sb. v platném znění, neboť smlouva upravující vztah v oblasti sociálního zabezpečení mezi Českou republikou a spolkovou republikou Německo je v daném případě k tomuto obecně právně závaznému předpisu nadřazená. V opačném případě by byl její význam zpochybněn. Článek 10 Ústavy České republiky stanoví, že vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Skutečnost, že výše uvedená pracovní smlouva se řídí i německým právem, není pro tento účel v daném případě rozhodující. Podle článku 6 Smlouvy je z hlediska použití právních předpisů rozhodující místo výkonu práce, které je, jak vyplývá z pracovní smlouvy, stanoveno v Praze. Při posuzování účasti na nemocenském pojištění osob vyslaných zaměstnavatelem v rámci pracovněprávního vztahu sjednaného podle cizích právních předpisů na území druhého smluvního státu se postupuje podle příslušných ustanovení každé mezinárodní smlouvy, tj. po uplynutí smlouvou stanovené doby vyslání podléhají tyto osoby účasti na pojištění druhého smluvního státu. Příjem paní M. L. S., zúčtovaný jí v organizaci v souvislosti s výkonem zaměstnání je započitatelným příjmem, který podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zák. č. 54/1956 Sb. v platném znění u jmenované zakládá účast na nemocenském pojištění. Z tohoto důvodu její příjem, když byla účastna nemocenského pojištění podle předpisu o nemocenském pojištění zaměstnanců a tedy poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti podle § 3 odst. 1 písm. c) bod 1 zák. č. 589/1992 Sb. v platném znění, měl být zahrnut na základě ust. § 5 odst. 1 písm. a) zák. č. 589/1992 Sb. v platném znění, do vyměřovacího základu pro odvod pojistného.

Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou v níž namítal, že Smlouva se pojistnou povinností zaměstnanců zabývá ve svém článku 6, který stanoví, že na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost stanovená právními předpisy toho smluvního státu, na jehož výsostném území jsou zaměstnání; to platí i tehdy, jestliže zaměstnavatel má své sídlo nebo obvyklý pobyt na výsostném území druhého státu. Tímto ustanovením Smlouvy je tedy stanoveno, že na české a německé zaměstnance pracující na území České republiky se vztahuje pojistná povinnost stanovená právními předpisy České republiky, na české a německé zaměstnance pracující na území Spolkové republiky Německo se vztahuje pojistná povinnost stanovená právními předpisy Spolkové republiky Německo. Jedná se tedy o pouhý odkaz na vnitrostátní právo dle hraničního ukazatele, kterým je místo zaměstnání. Pojistnou povinnost zaměstnance, který pracuje na území České republiky, je tedy v daném případě posoudit podle právních předpisů České republiky. Při zkoumání pojistné povinnosti

zaměstnanců dle právních předpisů České republiky není možné dospět k jinému závěru než, že české právní předpisy, a to jmenovitě ust. § 5 písm. b) zák. č. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců, pojistnou povinnost cizím státním příslušníkům, kteří nemají v České republice trvalý pobyt a jsou činní pro zaměstnavatele v pracovněprávním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů, tak jak je tomu právě v případě zaměstnance žalobce, paní S., nejen nepředepisují, nýbrž právě naopak je z tímto zákonem upravované pojistné povinnosti, a to zcela výslovně vyjímají. Stejně tak je tomu podle § 5 písm. c) zák. č. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců i v případě, že zaměstnanec je činný pro zaměstnavatele, který nemá sídlo na území České republiky, jak je tomu i v tomto případě. Obě uvedené ustanovení ani zák. č. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců na jiném svém místě přitom jakékoliv nepoužití ust. § 5 písm. b) či § 5 písm. c) v případě mezinárodních smluv nikde nestanoví. Neměla-li by tato ustanovení v případě mezinárodních smluv být aplikována, mělo by tak být prohlášeno právě tímto zák. č. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců nebo příslušnou mezinárodní smlouvou. Zjevně tomu tak v daném případě není, neboť ani zákon ani předmětná Smlouva žádné takové ustanovení neobsahují. Žalobce přihlížel i ke Stanovisku Ministerstva práce a sociálních věcí, odboru 32 zveřejněného na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí k posuzování účasti na nemocenském pojištění a protože pojem bydliště v tomto Stanovisku není blíže definován, pak s odkazem na stávající výklady tohoto pojmu, stejně tak na pojem „rezidence“ definovaný v Hlavě I Všeobecná ustanovení, Článek 1 Definice bod h) Nařízení rady Evropy č. 1408/71 ze dne 14. 6. 1971 o aplikaci soustav sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, samostatně výdělečné osoby a příslušníky jejich rodin pohybující se uvnitř společenství, na které se výklad Ministerstva práce a sociálních věcí odvolává, a podle něj se lze domnívat, že tímto pojmem se mění obvyklý pobyt, tj. místo, kde se taková osoba obvykle zdržuje, nikoliv místo tzv. trvalého pobytu. Měl-li by tedy být shora uvedený výklad aplikován i na případ paní S., mělo být zohledněno, jaké místo je místem jejího obvyklého pobytu a na tomto základě rovněž rozhodnout, zda se jedná o případ migrujícího občana podléhajícího smluvní ochraně uvedené mezinárodní smlouvy. Vzhledem k nesporné skutečnosti, že místem obvyklého pobytu uvedené zaměstnankyně je dlouhodobě Česká republika, není možné dojít k jinému závěru než, že je v daném případě zcela naplněn případ Stanoviska Ministerstva práce a sociálních věcí a účast na nemocenském pojištění má být podle tohoto Stanoviska posuzována pouze podle zákona o nemocenském pojištění, tj. podle ust. § 5 písm. b) či c) zák. č. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců. Dále žalobce poukázal na tisk č. 310/0 předložený Poslanecké sněmovně dne 29. 4. 2003 jako vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 589/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. Podle článku III tohoto návrhu zákona mají být mimo jiné v zák. č. 56/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců provedeny právě v § 5 změny spočívající ve zrušení slov pod písm. b) „nebo pro zaměstnavatele v pracovněprávním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů“ doplnění slov na konci písm. c) „to však neplatí, jde-li o zaměstnance, kteří jsou činní v České republice pro zaměstnavatele, kteří mají sídlo na území státu s nímž Česká republika uzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení“. Podrobně pak rozvádí, že teprve navrhovanou změnou dochází ke změně zákonné úpravy mající umožnit aplikaci zákona tak, jak jej již nyní vykládá a aplikuje žalovaná, což podle názoru žalobce prokazuje, že právní posouzení věci učiněné žalovanou je zjevně nesprávné.

Městský soud v Praze žalobu žalobce napadeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že v případě článku 6 Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o sociálním zabezpečení se nejedná o „pouhou“ kolizní normu, která by pouze vymezila okruh právních vztahů (tzv. rozsah normy) a stanovila právní řád, kterým se daný okruh

vztahů bude řídit (tzv. navázání prostřednictvím hraničního ukazatele). Tak by tomu bylo tehdy, pokud by článek 6 např. stanovil, že pojistná povinnost (tzn. i otázka, zda tato povinnost vznikla a zda konkrétní zaměstnanec není vyňat z pojištění) se posuzuje podle toho kterého právního řádu. Tak tomu v případě článku 6 Smlouvy není, protože ten obsahuje rovněž výslovné ustanovení o tom, že se na zaměstnance pojistná povinnost vztahuje (na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost...). Právní úprava toho, zda se na paní S. pojistná povinnost vztahovala či nikoliv, je proto obsažena výslovně v článku 6 Smlouvy, který toliko neodkazuje na vnitrostátní předpisy, ale rovněž závazně stanoví pojistnou povinnost těm, na něž se vztahuje osobně rozsah smlouvy (článek 3 Smlouvy). Pro závěr o tom, zda pojistná povinnost toho kterého státu se na zaměstnance vztahuje je rovněž nerozhodné, zda pracovněprávní vztahy tohoto zaměstnance se řídí právem státu, ve kterém mu vznikla pojistná povinnost, či právem druhého smluvního státu, protože smlouva takové kritérium pro posouzení této otázky nestanoví. Mezinárodní smlouva tak výslovně upravuje otázku, zda se na zaměstnance (paní S.) pojistná povinnost vztahuje či nikoliv a stanovuje tak něco jiného než zák. č. 54/1956 Sb., který tuto otázku rovněž upravoval. Proto s odkazem na článek 10 Ústavy se použije úprava obsažená v mezinárodní smlouvě.

Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal kasační stížnost žalobce, nyní stěžovatel, z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), tedy z důvodu nezákonnosti rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a jednak pro nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodu uvedeného rozsudku a jiné vadě řízení, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení stěžovatel spatřuje v nesprávném posouzení pojistné a odvodové povinnosti podle ust. § 5 zák. č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců a podle článku 6 Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německé o sociálním zabezpečení ze dne 27. 7. 2001 vyhlášené pod č. j. 94/2002 Sb. mezinárodních smluv. Stěžovatel má zato, že výklad učiněný Městským soudem v Praze je nezákonný a naopak se domnívá, že v ustanovení článku 6 předmětné mezistátní smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo se jedná o pouhý odkaz na vnitrostátní právo, tj. právo té či oné smluvní strany smlouvy podle dohodnutého hraničního ukazatele, kterým je místo zaměstnání a nikoliv přímé stanovení pojistné povinnosti zaměstnanců. Obdobný princip je u mezistátních smluv řešících vzájemnou či domnělou kolizi národních práv standardní. Protože v případě paní M. L. S. podle uvedeného hraničního ukazatele se mají aplikovat právní předpisy České republiky, je nutno zkoumat, zda tyto předpisy pojistnou povinnost zaměstnance stanoví. Zjevně tomu tak není, neboť ust. § 5 písm. b) zák. č. 54/1956 Sb. vyjímá cizí státní příslušníky, kteří nemají v České republice trvalý pobyt a jsou činní pro zaměstnavatele v pracovněprávním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů. Stejně je tomu i podle § 5 písm. c) citovaného zákona, v případě, že zaměstnanec je činný pro zaměstnavatele, který nemá sídlo na území České republiky. Protože zák. č. 54/1956 Sb. ve znění v době, ke které se předmětná správní řízení a soudní řízení vztahovala, žádné výjimky týkající se případů mezinárodních smluv a ani uvedená mezistátní smlouva neměla žádná ustanovení o nepoužití výjimek vnitrostátního práva – v daném případě českého zák. č. 54/1956 Sb. musejí být tyto výjimky plně aplikovány a uvedený zaměstnanec stěžovatele nemá pojistnou povinnost ani podle uvedené mezinárodní smlouvy, ani podle českého zák. č. 54/1956 Sb. Stěžovatel má zato, že uvedená mezinárodní smlouva žádnou pojistnou povinnost zaměstnanců závazně, tj. přímo nestanoví (nepředepisuje), naopak zjevně toliko odkazuje na příslušnou národní úpravu pojistné povinnosti, aniž by se jakkoli stanovoval – upravoval rozsah této pojistné povinnosti. Závěr Městského soudu v Praze o údajném závazném stanovení povinnosti dovozovaný

výlučně formalistickým gramatickým výkladem slov „...na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost...“ proto stěžovatel považuje za zcela nesprávný. Nesprávnost gramatického výkladu ustanovení článku 6 uvedené mezinárodní smlouvy Městským soudem v Praze dále vyplývá, podle stěžovatele, z porovnání znění českého a německého předmětného ustanovení, které se vzájemně zásadně liší. Dále stěžovatel poukazuje na to, že české znění Smlouvy na rozdíl od jejího německého znění naprosto promiskuitně používá výrazy „se vztahuje pojistná povinnost stanovená právními předpisy“ a „se vztahují právní předpisy o pojistné povinnosti“, tj. bez jakéhokoli rozlišování mezi těmito výrazy. Poukázal přitom na znění článku 6 a 8 Smlouvy a na znění článku 9 a 10 Smlouvy. Pokud jde o předmět úpravy, tyto články se přitom nijak neliší a nelze proto ani v nejmenším dovozovat, že by smluvní strany chtěly (a to z jakéhosi podivného důvodu pouze v české verzi smlouvy) činit jakýkoli rozdíl, pokud jde o úpravu pojistné povinnosti v těchto člancích. Stěžovatel má zato, že se jedná o zjevně nedbalý překlad německé předlohy smlouvy do českého jazyka a z toho vyvozuje, že zjevná nedbalost překladu nemůže být vydávána za vůli smluvních stran, proto i v případě, že by snad mělo být dovozeno, že vůli smluvních stran bylo přímé závazné stanovení pojistné povinnosti v článku 6 Smlouvy, jakkoliv je to zjevně nemožné, musela by i v takovém případě být pro stěžovatele zvolena příznivější úprava německé verze smlouvy, když stěžovatel se při provádění svých odvodových povinností jako osoba pod jurisdikcí Spolkové republiky Německo řídil německým zněním smlouvy. Nesprávnost výkladu Městského soudu v Praze vyplývá i z existence dalšího vynětí z pojistné povinnosti zaměstnanců stanoveného v zák. č. 54/1956 Sb. v jeho ust. i § 5 písm. d). Podle něho jsou z pojištění vyňati zaměstnanci, kteří vykonávají příležitostné zaměstnání. Tvrdí-li tedy Městský soud v Praze, že ze znění článku 6 uvedené mezinárodní smlouvy - slov „...na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost...“ výslovně plyne, že na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost a ust. zák. č. 54/1956 Sb. se údajně nepoužije, nemůže být tedy použito ani jeho ust. § 5 písm. d) vyjímající z pojištění zaměstnance, kteří vykonávají příležitostné zaměstnání. Podle tohoto výkladu by měli mít pojistnou povinnost i zaměstnanci pracující v České republice příležitostně, tedy by mělo být nadále odváděno pojistné i u pracovních poměrů trvajících méně než 7 dní nebo se započitatelným příjmem pod 400 Kč. Nesprávnost takového výkladu je nanejvýš zřejmá. Z rozsudku Městského soudu v Praze přitom neplyne žádný důvod pro to, aby některá vynětí z pojistné povinnosti (tj. § 5 písm. b) a c) v daném případě zaměstnance stěžovatele paní M. L. S./ nebyla aplikována a jiná (tj. § 5 písm. d)/ byla. Nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů napadeného rozsudku stěžovatel spatřuje v tom, že právní výklad Městského soudu v Praze o pojistné povinnosti zaměstnance je založen jednak na gramatickém výkladu ustanovení článku 6 uvedené mezinárodní smlouvy, jednak na výkladu údajných ostatních ustanovení této mezinárodní smlouvy (v odůvodnění rozsudku je však uvedeno jedině ustanovení článku 12 Smlouvy), ze kterých má údajně vyplývat, že tato mezinárodní smlouvy stanoví zaměstnancům pojistnou povinnost. Žádná další ustanovení uvedená nejsou. Protože je zjevné, že Městský soud v Praze opřel své úvahy o vícero ustanovení mezinárodní smlouvy, která však z neznámého důvodu v rozsudku neuvedl, nejsou podle názoru stěžovatele důvody uvedeného rozsudku srozumitelné a ani dostatečné a napadený rozsudek proto není přezkoumatelný. Jiná vada, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé spočívá podle stěžovatele v tom, že Městský soud v Praze založil své rozhodnutí na ryze formalistickém gramatickém výkladu ustanovení článku 6 Smlouvy, vůbec nezkoumal znění tohoto článku Smlouvy v německém jazyce, ačkoliv tak učinit měl, když smlouva byla uzavřena v obou jazycích. Správný překlad článku 6 smlouvy v německé verzi do češtiny zní: „Pojistná povinnost zaměstnanců se řídí právními předpisy smluvního státu...“. Kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti shledala důvody kasační stížnosti za nedůvodné a setrvala na své právní argumentaci vyjádřené již v průběhu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek Městského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podstatou sporu je výklad článku 6 Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o sociálním zabezpečení, uveřejněnou ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 94/2002. Tento článek je nadepsán: Pojistná povinnost zaměstnanců a zní takto: Na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost stanovená právními předpisy toho smluvního státu, na jehož výsostném území jsou zaměstnání; to platí i tehdy, jestliže zaměstnavatel má své sídlo nebo obvyklý pobyt na výsostném území druhého smluvního státu. Podle části I, článku 1 – v této smlouvě znamenají výrazy „právní předpisy“, zákony, nařízení a jiné obecně závazné předpisy týkající se odvětví a soustav sociálního zabezpečení uvedených ve věcném rozsahu smlouvy (článek 2 odst. 1). Podle článku 2 odst. 1 bod 2. tato smlouva se vztahuje na české právní předpisy o a) nemocenském pojištění, b) zdravotním pojištění, c) důchodovém pojištění a o zvýšení důchodu pro bezmocnost. Podle Závěrečného protokolu, který je podle článku 40 Smlouvy součástí Smlouvy, bodu 4. k článkům 6 až 11 Smlouvy a) podléhá-li osoba podle ustanovení Smlouvy o povinnosti pojištění – českým právním předpisům, vztahují se na tuto osobu a jejího zaměstnavatele i české právní předpisy o zaměstnanosti, pokud upravují dávky v případě nezaměstnanosti; - německým právním předpisům, vztahují se na tuto osobu a jejího zaměstnavatele rovněž i německé právní předpisy o povinnosti sociálního pojištění podle zákona o podpoře pracovních příležitostí a povinnosti ošetřovatelského pojištění. Vzhledem k bodu 4. Závěrečného protokolu ke Smlouvě k článku 6 až 11 Smlouvy jde o to, kterým právním předpisům podléhá osoba – zaměstnanec, přičemž článek 6 stanoví, že na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost stanovená právními předpisy toho smluvního státu, na jehož výsostném území jsou zaměstnání. Je-li tedy zaměstnanec zaměstnán na výsostném území České republiky, vztahují se na něho právní předpisy České republiky, je-li zaměstnanec zaměstnán na výsostném území Spolkové republiky Německo, vztahují se na něj předpisy Spolkové republiky Německo tak, jak je uvedeno ve věcném rozsahu tj. článku 2 odst. 1 Smlouvy. Namítá-li stěžovatel, že český překlad německého znění článku 6 Smlouvy zní: „Pojistná povinnost zaměstnanců se řídí právními předpisy smluvního státu...“, pak má Nejvyšší správní soud za to, že obsah článku 6 Smlouvy v německém i českém znění je stejný, jiná je jen terminologie, která pak zadává důvody k různému výkladu. Nejvyšší správní soud proto nesouhlasí s Městským soudem v Praze v tom, právní úprava toho, zda se na paní S. pojistná povinnost vztahovala či nikoliv, je obsažena výslovně v článku 6 Smlouvy, který toliko, podle něj, neodkazuje na vnitrostátní předpisy, ale závazně stanoví pojistnou povinnost těm, na něž se vztahuje osobní rozsah smlouvy (článek 3 Smlouvy). Podle názoru Nejvyššího správního soudu článek 6 Smlouvy určuje, že na zaměstnance se vztahují právní předpisy toho smluvního státu, na jehož výsostném území jsou zaměstnání. Městský soud v Praze totiž svůj názor vyvodil jen z části věty před středníkem článku 6 Smlouvy (Na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost...), aniž by ovšem přihlížel k další části věty (...stanovená právními předpisy toho smluvního státu, na jehož výsostném území jsou zaměstnání). Smlouva tedy vychází z toho, že každý ze smluvních států má „právními předpisy“ týkající se odvětví a soustav sociálního zabezpečení uvedené ve věcném rozsahu smlouvy (článek 2 odst. 1). Jestliže v daném případě jde o zaměstnance – zaměstnankyni – státní příslušnici smluvního státu – Spolkové republiky Německo, trvale bytem M., A. 7, dlouhodobě bytem v P. (P. 5, N. F. III/39, P. 2, R. 470/6) zaměstnané u stěžovatele, a to u jeho organizační složky v P. 1, J. 34 od 1. 6. 1996 na základě pracovní smlouvy uzavřené podle německých

právních předpisů, pak při použití článku 6 Smlouvy o pojistné povinnosti zaměstnanců je třeba vycházet z toho, že se na ni vztahuje pojistná povinnost stanovená právními předpisy toho smluvního státu, na jehož výsostném území je zaměstnána, tzn. České republiky, pokud Smlouva nestanoví něco jiného. Podle článku 10 Ústavy vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Zákon upravující nemocenské pojištění zaměstnanců v České republice je zák. č. 54/1956 Sb. Podle § 5 tohoto zákona účinného v rozhodné době, tj. lednu a únoru 2003 z pojištění podle tohoto zákona jsou vyňati: b) cizí státní příslušníci, kteří nemají trvalý pobyt na území České republiky a kteří jsou činní v České republice pro zaměstnavatele, kteří požívají diplomatických výsad a imunit, pokud mohou být účastni nemocenského pojištění v jiném státě, nebo pro zaměstnavatele v pracovněprávním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů; c) zaměstnanci, kteří jsou činní v České republice pro zaměstnavatele, kteří nemají sídlo na území České republiky. Smlouva tedy stanoví něco jiného než ust. § 5 písm. c) zák. č. 54/1956 Sb., a proto je nutno vycházet z toho, že vynětí z pojištění v daném případě nemůže být podle ust. § 5 písm. c) zák. č. 54/1956 Sb. Smlouva však nestanoví nic jiného pokud se týká vynětí z pojištění podle ust. § 5 písm. b) zák. č. 54/1956 Sb. (do 31. 12. 2003, protože od 1. 1. 2004 má toto ustanovení již jiné znění – z pojištění podle tohoto zákona jsou vyňati cizí státní příslušníci, kteří nemají trvalý pobyt na území České republiky a kteří jsou činní v České republice pro zaměstnavatele, kteří požívají diplomatických výsad a imunit, pokud mohou být účastni nemocenského pojištění v jiném státě). Z hlediska zák. č. 54/1956 Sb. je paní M. S. cizí státní příslušnicí nemající trvalý pobyt na území České republiky a je činná v České republice pro zaměstnavatele v pracovněprávním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů. V rozhodném období, tj. v lednu a únoru 2003 byla tedy vyňata z pojištění podle § 5 písm. b) zák. č. 54/1956 Sb.

Nejvyšší správní soud shledal důvodnou kasační stížnost stěžovatele z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. /nikoliv však z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů uvedeného rozsudku a jiné vadě řízení, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé/ a proto napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení v němž je Městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí rozhodne Městský soud v Praze i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu